

ÖRNEK HAYATLAR

BITMEYEN İYİLİK

VAKIF KURANLAR

Duygu Kaçaranoğlu

BİTMEYEN İYİLİK

Yayın Yönetmeni Savaş Özdemir
Yayın Koordinatörü Tülay Öncü
Editör Cansev Ayanođlu
Kapak Tasarım Esra Burak
Kapak Resmi İbrahim Çiftçi
İç Tasarım Sefer Koçan

7. Baskı Eylül 2019
Uluslararası Seri No (ISBN) 978-975-263-979-9

TİMAŞ YAYINLARI

Adres Cağaloğlu, Alemdar Mah. Alayköşkü Cad. No:5
Fatih/İstanbul
Telefon (0212) 511 24 24
E-posta bilgi@genctimas.com

Baskı ve Cilt Sistem Matbaacılık
Sertifika No 16086
Adres Yılanlı Ayazma Sok. No:8 Davutpaşa-Topkapı / İstanbul
Tel (0212) 482 11 01

TİMAŞ YAYINLARI / 2055

ÖRNEK HAYATLAR / 6

Raf: 10+ Roman Öykü

KÜLTÜR BAKANLIđI YAYINCILIK SERTİFİKA NO: 12364

© 2009 Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Timaş Basım Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'ne aittir. İzinsiz yayımlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

İÇİNDEKİLER

İyiliğin En Güzel Yolu	7
Bir Arada Yaşamak	8
İlk Adımlar	12
Nizamülmülk	17
Sultan Alaaddin Keykubat	27
Fatih Sultan Mehmet	36
II. Beyazıt	52
Kanuni Sultan Süleyman	66
Mimar Sinan	72
Hatice Turhan Sultan	76
Mehmet Raşit Efendi	84
Bezmialem Valide Sultan	87
Arkalarında Sadece İyilik Bırakanlar	95
Eşsiz Miras	118
Gezi Rehberi	119

İyiliğin En Güzel Yolu

Çoğu zaman en huzurlu anlarımızda, örneğin evimizde sevdiğimizle beraber akşam yemeğini yerken; karnımız tok, sağlığımız yerinde ve güven içinde günümüzü tamamlarken aklımıza bizim kadar mutlu ve rahat olamayan insanlar gelir. Biliriz ki aç, susuz, hasta, tehlike altında veya evinden uzakta kalmış, milyonlarca insan var. Kimi asla ulaşamayacağımızı düşündüğümüz kadar çok uzakta, kimi belki çok yakınımızda...

İçimizden “Bir yolu olmalı,” diye geçiririz. “Benim de yapabileceğim bir şeyler olmalı!”

Bu, o an hayal gibi gelebilir. Ama ne mutlu bize ki, varisi olduğumuz eşsiz medeniyet, bu güzel niyeti gerçeğe dönüştüren insanlarla dolu. Onlar, yaşadıkları zamanın toplumuna doğan bir güneş gibi, insanların yüreklerini ısıttılar ve yüzlerini güldürdüler. İyilik yapmak için neredeyse birbirleriyle yarıştılar.

Bu kitap sizi, iyiliğin en güzel yolunu bulan insanların dünyasına doğru bir yolculuğa çıkaracak.

Bu öyle bir iyilik ki, dünyada başlıyor ama ucu sonsuzluğa uzanıyor. Öyle bir iyilik ki yıllar önce yapıldığı hâlde etkisi hâlâ devam ediyor.

BİR ARADA YAŞAMAK

Nasıl ki vücudun herhangi bir organı rahatsız olduğunda, diğer organları da bu yüzden ateşlenir ve uykusuz kalırsa, toplumda yaşayan insanlar da birbirlerinin sıkıntılarını paylaşmalı.

İnsan bu anlayışı kendine rehber edindiğinde, yaşadığı toplumu bir bütün olarak görmeye başlar. Çevresinde yardıma muhtaç insanlar varken evinde sıcak çorbasını içip, yatağında mışıl mışıl uyuyamaz. Dışarıdaki ihtiyaç sahibi insanların hâlerinden rahatsız olur ve onların sıkıntısına çare olmak için elinden geleni yapar.

İşte vakıflar da bu anlayışla ortaya çıkmışlardı.

Ölümsüzlüğe Açılan Kapı

Yardımseverlik, iyilik yapma ve insan sevgisi temelleri üzerine kurulan vakıfların tarihi çok eskilere dayanıyor.

İslam medeniyetiyle birlikte ise vakıf anlayışı farklı bir boyut kazandı. Vakıflar, ucu sonsuzluğa uzanan bir iyilik aracı hâline geldi. Hayırseverlik, Allah'ın hoşuna gidecek işleri yapma niyetiyle güçlendikçe, yapılan yardımların anlamı da o ölçüde büyüdü ve manevi bir boyut kazandı.

İslam toplumlarındaki vakıf düşüncesinin temelinde, sürekli devam eden ve hiç ama hiç keilmeyen bir iyilik anlayışı vardı. Bu düşünceye göre, yardım edilen muhtaç insanların büyük olasılıkla daha sonra da yardıma ihtiyaçları olacaktı veya toplumda başka ihtiyaç sahipleri ortaya çıkabilirdi. Bu yüzden, yapılan yardımlar sürekli bir hâle gelmeliydi.

Zaten vakıfların, en önemli özelliği de budur. Yapılan iyilik sadece bir kereliğine, birkaç aylığına veya seneliğine yapılmaz. Kesintisiz devam eder. Öyle ki, o iyiliği yapan kişi hayatta olmasa bile...

Vakıf kuran insanlar, verilen hizmetin aksamadan devam etmesi için vakfa gelir getiren kaynaklar bırakırlar. Mesela, kiraya verilen dükkânların gelirleri okul, hastane, aşevi gibi vakıf kurumlarının masraflarını karşılaması için vakfı kuran hayırsever tarafından sonsuza kadar bağışlanır. Böylece vakıf sahibi hayırsever, hayatta olmasa bile kurduğu hastane, okul gibi kurumların hizmetleri, alınan kiralar sayesinde devam eder.

✓ bitmeyen iyilik ✓

Bu sayede, hayır sahipleri sanki dünyadaymış gibi iyilik yapmaya ve sevap kazanmaya devam ederler. Nasıl mı?

Bazı kişiler hayatta olmasalar bile sanki dünyada yaşıyormuş gibi iyilik yapmaya devam edebilirler. Bunlar, ar-
dında çeşme, aşevi, hastane ve okul gibi insanların sürekli olarak faydalandığı hayır kurumları bırakanlardır. İnsanlar bu gibi yerlerden faydalanmaya devam ettikleri sürece, bunları yaptıranlar da sanki yaşıyormuş gibi sevap kazanmaya devam ederler.

Eşsiz Bir Yardımlaşma

610 yılında, Hz. Muhammed^(sav) beraberindeki Müslümanlarla Mekke'den Medine'ye hicret ediyordu. Bu çok önemli ve zor bir karardı. Çünkü Mekkeliler, yıllardır yaşadıkları, doğup büyüdükleri toprakları, mallarını, evlerini ve sahip oldukları her şeyi bırakıp yeni bir şehre gidiyorlardı. Kendilerini neyin beklediğini bilmeden...

Mekkeliler, yolculuğun sonunda umduklarından çok daha büyük bir ilgiyle karşılaştılar. Medinenli Müslümanlar, Hz. Peygamber'e^(sav) kucak açtıkları gibi Mekkeli Müslümanlara da dost eli uzattılar. Peygamber^(sav), birbirlerini hiç tanımayan bu insanların dost olmalarını istiyordu. Bu yüzden, her bir Medinenli aileyle Mekkeli bir aileyi kardeş ilan etti.

Mekkeli Müslümanların üzerlerindeki elbiselerinden başka hiçbir şeyleri yoktu. Yorgun, hüzünlü ve çaresizdiler. Medinenliler, Mekke'den gelen kardeşlerine evlerinin kapısını açtılar. Yiyeceklerini, giyeceklerini hatta sahip oldukları malları paylaştılar.

Medinenli Müslümanlar, tarihte benzeri görülmemiş bir sosyal dayanışma ve yardımlaşma örneği sergilediler. İşte İslam medeniyetinin temelleri bu kardeşlik, yardımlaşma ve dayanışma üzerine kuruldu.

İLK ADIMLAR

İslam “tarihindeki ilk” vakıf, Hz. Muhammed’in (sav) vakfettiği bahçeler oldu. Hz. Peygamber (sav), kendisine ait olan yedi hurma bahçesini vakfederek fakirlerin hizmetine sundu.

Hz. Muhammed’in (sav) bu uygulamasını gören Müslümanlar, bundan sonra kendilerine ait olan bazı malları ihtiyaç sahibi insanların faydalanması için vakfetmeye başladılar.

Hz. Ömer

Hz. Muhammed’in (sav) en yakın dostlarından olan Hz. Ömer, kendini halkın hizmetine adanmıştı. Sahip olduğu büyük ve güzel bir hurma bahçesini vakfetmiş, daha sonra da, hiçbir zaman satılmaması ve kimseye miras kalmaması için bahçenin kullanım şartlarının yazıldığı bir belge yani vakfiye hazırlamıştı.

Hz. Ömer’in vakfiyesinden...

• *Vakıf bahçe ebediyen satılmayacak, kimseye miras kalmayacaktır.*

/ ilk adımlar /

• Vakfın gelirleri el açanlara, yoksullara, misafirlere, yakın akrabaya ve yolculara Allah rızası için dağıtılacaktır.

Vakfiye Nedir?

Malını bağışlayan kişi, vakfın hangi şartlara göre yürütüleceğini, malın nasıl ve nereye harcanacağını en ince ayrıntısına kadar belirten bir belge hazırlar. Bu belgeye de vakfiye denir.

Hız. Osman

Mekke'nin önde gelen zenginlerinden biri olan Hız. Osman İslamiyet'e ilk inanan Müslümanlardan biri oldu. Müslüman olduktan sonra, ticaretten kazandığı bütün parayı hayır yolunda harcadı. Hız. Osman, Hız. Muhammed'in^(sav) damadıydı ve çok sevdiği bir dostuydu.

Müslümanların Medine'ye göç ettikleri ilk günlerdi. Medine halkı göç eden kardeşlerini misafir etmekten memnundu ama bir de su sıkıntısı olmasa... Medine'de halkın su ihtiyacını karşıladığı kuyulardan biri de Rume kuyusuydu. Suyu tatlı ve soğuktu. Güneşin kavurucu